

Beszámoló a Közép-Európai Bioetikusok Társaságának (BCE) éves konferenciájáról

2015. október 23-25-e között Bécsben tartotta éves konferenciáját a Közép-Európai Bioetikusok Társasága (Association of Bioethicists in Central Europe), mely során a meghívott előadók és a társaság tagjai a "gyermekkori szexuális nevelés etikai szempontjait" vitatták meg. A szexuális nevelés még a mai modern társadalmakban is sok szempontból tabutémának számít, és gyakran vélt vagy valós félelmek és fenntartások veszik körül. A szülők gyakran kerülik a gyermekekkel folytatott beszélgetést a "kínos kérdésről", másrészt amiatt is aggódnak, hogy az iskola miképpen tölti be nevelői feladatát ezen a téren. A konferenciának ezért kitűzött célja volt, hogy tabuk nélkül és tudományos igényrel vizsgálja a szexuális nevelés kérdését. A két nap során a résztvevő bioetikusok tájékozódhattak a különböző országokra jellemző gyakorlatról, valamint alkalmat kaptak a témával kapcsolatos vélemények ütköztetésére is. Mivel a résztvevők nyolc közép-európai országból érkeztek - Ausztriából, Csehországból, Horvátországból, Lengyelországból, Magyarországról, Romániából, Szlovéniából, Ukrajnából -, a közép-európai térség gyakorlata állt elsősorban az eszmecserék középpontjában.

Péntek este Karlheinz Valtl, a Bécsi Egyetem tanára tartott bevezető előadást a jelenleg uralkodó szexuálpedagógiai irányzatokról. Az előadó rámutatott a szexuális nevelés különböző életkoroknak megfelelő sajátosságaira és annak egész életen átívelő szükségességére. Kiemelte, hogy részben az iskolai keretek közötti szexuális nevelésnek köszönhetően, Ausztriában és Németországban a fiatalok szexuális magatartását a folyamatosan növekvő tudatosság, valamint a világos értékorientáltság jellemzi, amelyben kiemelkedő helyen szerepel a család és a párkapcsolat utáni vágy. Szombaton elsőként Jochen Sautermeister, a Müncheni Egyetem tanára ismertette a gyermekkori pszichoszexuális fejlődéssel kapcsolatos kutatásokat és azok etikai, valamint erkölcszociológiai vonatkozásait. Olaf Kapella, a Bécsi Egyetem Családkutató Intézetének kutatója pedig a szexuális nevelés európai megközelítéséről, valamint az ide vonatkozó WHO standardokról tartotta előadását. Előadásában kiemelte, hogy az európai felfogást elsősorban a szexualitás pozitív értékelése jellemzi, amely a WHO dokumentumaiban is megjelenik.

Az előadók hangsúlyozták, hogy a nevelés során a szexualitásnak egy tágabb értelmezéséből kell kiindulni, mivel az embert alapvetően meghatározza és létének minden dimenziójában megjelenik - legyen az biológiai, szociális, vagy akár spirituális. A szexuális nevelés alatt tehát sokkal többet kell érteni, mint pusztán ismeretátadást. Hozzá tartozik a személyes kapcsolathoz szükséges képességek fejlesztése, mint az empátia, az érzékek, a testtudatosság, vagy az intimszféra határainak az ismerete.

Kiemelték továbbá, hogy a nevelés során a nemiséget értékes valóságként kell kezelni és meg kell tanítani a gyermekeket a szexualitással kapcsolatos beszédre, amely később a párkapcsolati kommunikációban fontossá válhat. Az európai szexualpedagógia ezért az emberi szexualitást a maga teljességében szemléli és nem szűkíti le azt a konkrét nemi életre. A szexualpedagógia ennek megfelelően holisztikus kell, hogy legyen és nem ragadhat le az önmegettartóztatás vagy a fogamzásgátlás dilemmájánál. Ugyanakkor mindig tudatosítani kell a nevelőnek, hogy a gyermeki szexualitás különbözik a felnőttekétől. Ezt figyelembe kell venni a gyermeki szexualitás értékelésekor és nem szabad a felnőttkori szexualitás kategóriái szerint értelmezni a gyermekkor ide kapcsolódó jelenségeit.

A konferenciát lezáró vitában, amelyben a korábbi előadók mellett a Bécsi Egyetemről Andrea Lehner-Hartmann és Gerhard Marschütz is részt vettek, az előadók újból hangsúlyozták az iskolai szexuális nevelés szükségességét. Mivel sok tizenéves számára nehéz beszélni a családban ezekről a kérdésekről, az iskola hiánypótló szerepet tölt be. Ezentúl pedig hozzájárulhat a szexuális visszaélések megakadályozásához is.

Kovács Gusztáv